

# La gestió dels drets d'autor en l'entorn acadèmic

Ignasi Labastida  
Oficina de Difusió del Coneixement  
CRAI Universitat de Barcelona

## CULTURA

LIBROS CINE MÚSICA TEATRO/DANZA ARTE ARQUITECTURA MODA GASTRONOMÍA

▶ ESTÁ PASANDO

Gao Xingjian

La Biblia

Claudio Abbado

DiverXo

Mickey Rooney

# La Autónoma de Barcelona, condenada por piratería

- Un juzgado obliga a la universidad a retirar de su web los archivos consultados por los alumnos

**DANIEL VERDÚ** | Madrid | 7 MAY 2013 - 00:03 CET 5

**Archivado en:** UAB Demandas Cedro Piratería informática Páginas web Sentencias condenatorias  
Universidad Educación superior Propiedad intelectual Cataluña Sanciones Internet Sistema educativo



214



227



6

**CEDRO**, la entidad de gestión de derechos de autor en el sector del libro, decidió en marzo del año pasado que había que poner fin a lo que consideraron una forma de piratería extendida en las universidades españolas. Consideraban que muchas facultades estaban subiendo de

## CULTURA

LIBROS CINE MÚSICA TEATRO/DANZA ARTE ARQUITECTURA MODA GASTRONOMÍA

ESTÁ PASANDO

Gao Xingjia

La Autónoma  
piratería

Un juzgado obliga a la univers

DANIEL VERDÚ | Madrid | 7 MAY

Archivado en: UAB Demandas

Universidad Educación superior

f 214

t 227

in 6

**CEDRO**, la entidad que  
decidió en marzo de este año  
consideraron que la UB  
espiración de las leyes  
españolas. Como

EDUCACIÓN &gt;&gt;

La UB es multada por violar los derechos  
de autor en su campus virtual

- Es la segunda sentencia contra una universidad catalana por vulnerar la propiedad intelectual en sus campus virtual
- [La Autónoma de Barcelona, condenada por piratería](#)

IVANNA VALLESPÍN | Barcelona | 4 SEP 2013 - 21:43 CET

3

Archivado en: Derechos autor UB Universidad Carlos III Cedro UAB Juzgados Universidad  
Sociedades gestión derechos autor Cataluña Educación superior Propiedad intelectual España

f 101

t 0

in 11

g+ 3

i k

Enviar

Imprimir

Guardar

La Universidad de Barcelona (UB) deberá borrar de su campus virtual, antes de quince días, los contenidos de los autores y editores asociados al Centro Español de Derechos Reprográficos (Cedro), entidad que gestiona los derechos de autor del sector del libro. Así lo ha dictaminado el juzgado de lo Mercantil 8 de Barcelona, que considera probado que la UB reproducía de forma "ilícita obras protegidas por los derechos de autor" y obliga al campus a no volver a utilizar este material hasta que tenga el permiso correspondiente de Cedro. La sentencia también establece que la UB deberá pagar una indemnización de cinco euros por alumno durante dos cursos entre 2010 y 2012, así que la cuantía se podría acercarse al medio millón de euros.

La entidad denunció el año pasado a tres universidades —también a la Autónoma de Barcelona y a la Carlos III de Madrid— al considerar que estaban colgando de forma ilegal en sus campus virtuales contenidos protegidos. Es una práctica habitual que los profesores pongan a disposición de sus alumnos fragmentos de libros o manuales relacionados con la asignatura en dichos campus virtuales, a los cuales solo pueden acceder los estudiantes con una contraseña.

# **COPYRIGHT WARS**

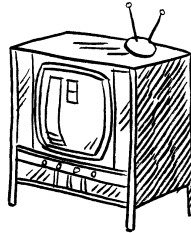
AN IMPORTANT MESSAGE FROM THE GLOBAL ENTERTAINMENT INDUSTRY...

## REMEMBER WHEN...

RADIO WAS GOING TO DESTROY THE RECORD INDUSTRY?



TELEVISION WAS GOING TO BE THE END OF CINEMA?



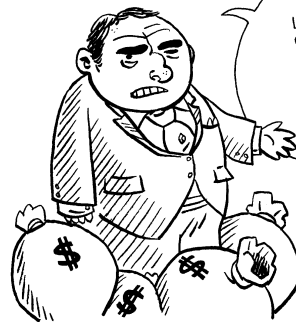
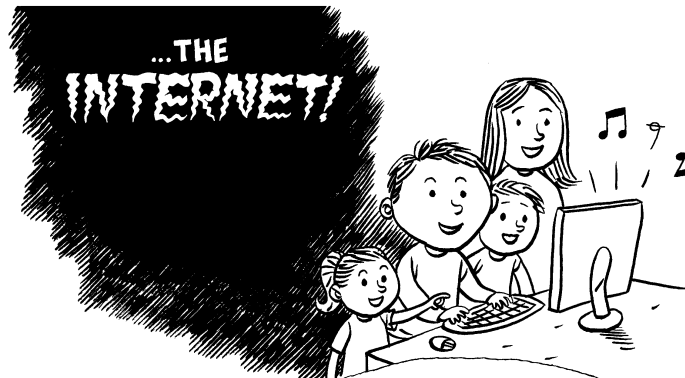
HOME TAPING WAS KILLING MUSIC?



VIDEO WOULD BE THE DEATH OF HOLLYWOOD?



WELL, NOW A NEW SPECTRE HAUNTS THE CORPORATE BOARDROOMS OF THE ENTERTAINMENT INDUSTRY...



THIS CHARMING SCENE MAY LOOK HARMLESS, BUT IF THE CUTE LITTLE KITTEN THEY'RE WATCHING ON AUNTIE VAL'S VIDEO-BLOG IS DANCING TO COPYRIGHTED MATERIAL, THIS FAMILY IS **STEALING!**

THAT'S WHY WE NEED THE POWER TO BAN YOU FROM THE INTERNET - BECAUSE OUR COPYRIGHTS ARE WORTH MORE THAN YOUR HUMAN RIGHTS!

This cartoon is NOT copyright by DYLAN HORROCKS '09

---

Anno Octavo

Annæ Reginae.

---

An Act for the Encouragement of Learning, by Vesting the Copies of Printed Books in the Authors or Purchasers of such Copies, during the Times therein mentioned.



Whereas Printers, Booksellers, and other Persons have of late frequently taken the Liberty of Printing, Reprinting, and Publishing, or causing to be Printed, Reprinted, and Published Books, and other Writings, without the Consent of the Authors or Proprietors of such Books and Writings, to their very great Detriment, and too often to the Ruin of them and their Families: For Preventing therefore such Practices for the future, and for the Encouragement of Learned Men to Compose and Write useful Books; May it please Your Majesty, that it may be Enacted, and be it Enacted by the Queens most Excellent Majesty, by and with the Advice and Consent of the Lords Spiritual and Temporal, and Commons in this present Parliament Assembled, and by the Authority of the same, That from and after the

Què és la  
propietat intel·lectual?

Propietat temporal



Concedeix drets

a autors i prestadors

per obres i prestacions

drets morals o personals

drets d'exploració

Llei de propietat intel·lectual

La propietat intel·lectual  
correspon a l'autor  
pel fet de crear-la

Autor és la persona natural  
que crea una obra



Una obra és una creació  
original expressada per  
qualsevol mitjà o suport,  
tangibile o intangible

L'autor té el dret exclusiu a l'explotació de l'obra, sense cap limitació més enllà de les establertes en la llei

Els drets morals són  
irrenunciables i inalienables

Decidir si l'obra ha de ser divulgada

Exigir el reconeixement de la  
condició d'autor

Exigir el respecte a la integritat  
de l'obra

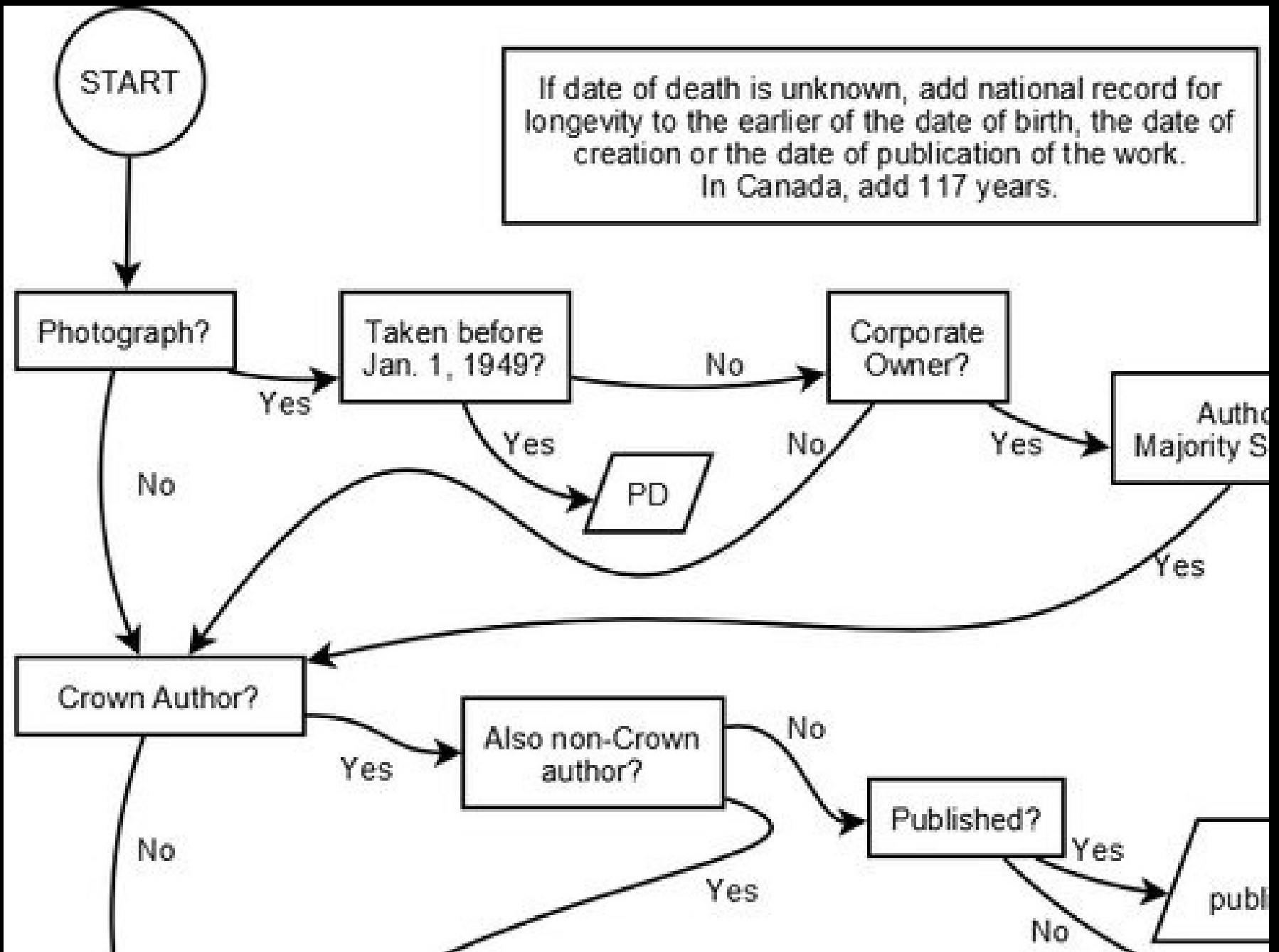
Els drets d'exploració  
es poden cedir

Reproducció  
Distribució  
Comunicació Pública  
Transformació

Drets d'autor  
són finits

Domini Públic





Vida de l'autor  
+ 70 anys  
+ 1 de gener

Compte autors morts  
abans 7/12/1987

Vida de l'autor  
+ 80 anys

Cessió de drets

Exclusiva o no exclusiva

Cessió limitada als drets,  
a les modalitats,  
al temps i a l'àmbit geogràfic

# Excepcions o límits als drets d'autor



còpia privada

paròdia

présteC



CC BY Kyle Taylor

[https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Freedom\\_of\\_Panorama\\_2015/cat#/media/File:Blacket\\_out\\_Dona\\_i\\_Ocell\\_by\\_Mir%C3%B3.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Freedom_of_Panorama_2015/cat#/media/File:Blacket_out_Dona_i_Ocell_by_Mir%C3%B3.jpg)

citació

Es lícita la inclusió en una obra pròpia de fragments d'altres alienes de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així como la d'obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu, sempre que es tracti d'obres ja divulgades i la inclusió es faci a títol de cita o per a l'anàlisi, comentari o judici crític. Aquesta utilització només es podrà realitzar amb finalitat docent o de recerca, en la mesura justificada per la finalitat d'aquesta incorporació i indicant-hi la font i el nom de l'autor de l'obra utilitzada.

Art 32.1

il·lustració amb finalitat  
docent o de recerca

El professorat de l'educació reglada impartida en centres integrats en el sistema educatiu espanyol i el personal d'universitats i organismes públics de recerca en les seves funcions d'investigació científica, no necessitaran autorització de l'autor o editor per realitzar actes de reproducció, distribució i comunicació pública de petits fragments d'obres i d'obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu, quan, no concorreguent una finalitat comercial, es compleixin simultàniament les condicions següents:



a) Que aquests actes es facin únicament per a la il·lustració de les seves activitats educatives, tant en l'ensenyament presencial com en l'ensenyament a distància, o amb finalitat d'investigació científica, i en la mesura justificada per la finalitat no comercial perseguida.

b) Que es tracti d'obres ja divulgades.

d) Que s'hi incloguin el nom de l'autor i la font, llevat dels casos on resulti impossible.

c) Que les obres no tinguin la condició de llibre de text, manual universitari o publicació assimilada, llevat que es tracti de:

1.º Actes de reproducció per a la comunicació pública, incloent-hi el mateix acte de comunicació pública, que no suposi la posada a disposició ni permetin l'accés dels destinataris a l'obra o fragment. En aquests casos s'haurà d'incloure expressament una localització des de la qual els alumnes puguin accedir legalment a l'obra protegida.

2.º Actes de distribució de còpies exclusivament entre el personal investigador col·laborador de cada projecte específic de recerca i en la mesura necessària per a aquest projecte.

A aquests efectes, s'entendrà per llibre de text, manual universitari o publicació assimilada, qualsevol publicació, impresa o susceptible de ser-ho, editada amb la finalitat de ser utilitzada com a recurs o material del professorat o de l'alumnat de l'educació reglada per facilitar el procés de l'ensenyament o aprenentatge.

A aquests efectes, cal entendre per petit fragment d'una obra, un extracte o una porció quantitativament poc rellevant sobre el conjunt de la mateixa.

Ni els autors ni els editors tindran dret a cap remuneració per la realització d'aquests actes.

Art 32.3

Tampoc necessitaran l'autorització de l'autor o de l'editor els actes de reproducció parcial, de distribució i de comunicació pública d'obres o publicacions, impreses o susceptibles de ser-ho, quan concorrin de manera simultània les condicions següents:

a) Que aquests actes es portin a terme únicament per a la il·lustració amb finalitats educatives i d'investigació científica.

b) Que els actes es limitin a un capítol d'un llibre, article d'una revista o extensió equivalent respecte d'una publicació assimilada, o extensió assimilable al 10 per cent del total de l'obra, resultant indiferent a aquests efectes que la còpia es dugui a terme a través d'un o diversos actes de reproducció.

c) Que els actes es realitzin en les universitats o centres públics de recerca, pel seu personal i amb els seus mitjans i instruments.

d) Que concorri, almenys, una de les condicions següents:

1.º Que la distribució de les còpies parcials es faci exclusivament entre els alumnes i el personal docent o investigador del mateix centre on es realitzi la reproducció.

2.º Que només l'alumnat i el personal docent o investigador del centre on es faci la reproducció parcial de l'obra hi puguin tenir accés a través dels actes de comunicació pública autoritzats en aquest apartat, duent-se a terme la posada a disposició a través de les xarxes internes i tancades a les quals únicament puguin accedir aquells beneficiari o en el marc d'un programa d'educació a distància ofertat pel centre docent.

En defecte de previ acord específic al respecte entre el titular del dret de propietat intel·lectual i el centre universitari o organisme d'investigació, i llevat que aquest centre o organisme sigui el titular dels corresponents drets de propietat intel·lectual sobre les obres reproduïdes, distribuïdes y comunicades públicament de forma parcial segons l'apartat b), els seus autors i editors tindran un dret irrenunciable a percebre dels centres usuaris una remuneració equitativa, que es farà efectiva a través de les entitats de gestió.

material propi

podem fer el que vulguem

llevat que n'hàgim  
cedit els drets



en cas de cessió,  
cal complir amb allò acordat

material institucional

dependrà de la normativa  
institucional

en el cas de llibres o manuals,  
no hauria d'aplicar-se  
l'article 32.4

material aliè

dependrà de la situació legal

1. Tots els drets reservats

demanar permís llevat  
excepcions o límits



## 2. Domini públic

ús sense restriccions,  
però reconeixement d'autoria  
i respecte a integritat

### 3. Alguns drets reservats

llicències per a contiguts,  
complir condicions,  
demanar permís més enllà











licències gratuïtes  
permisos a priori

totes les llicències  
de CC permeten

reproducció  
distribució  
comunicació pública

reproducció  
distribució  
comunicació pública

sense finalitat comercial

totes les llicències  
de CC exigeixen

reconeixement d'autoria  
mantenir avís de llicència

transformació  
finalitat comercial

transformació  
finalitat comercial

depèn de la llicència





què podem fer?

complir la llei,  
estirant al màxim  
les limitacions

demanar canvis a la llei

més mobilització

<http://www.fixcopyright.eu/>

<http://copywrongs.eu>

política clara sobre  
propiedad intelectual

promouere “ecosistema” obert

obert per defecte



tancar quan calgui

NS

cess ☆  
early work  
Medicine

hip

ress! - Digital Divide

# OUT? CRITERIA

- (1) The research a univ. produces is OA.
- (2) ~~The ed. materials resources~~ <sup>course materials</sup> are ~~open~~ OER
- (3) U. chooses FS when possible & open formats <sup>always</sup>
- (4) Patents for public good <sup>U. should use</sup>  
- software, - medicine
- (5) Public Internet not censored



Alguns drets reservats

© Presentació, Ignasi Labastida, 2016

ilabastida@ub.edu @ignasi

© imatges, els autors